

РЕШЕНИЕ

№ 344

гр. Пазарджик, 23.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Венцислав Ст. Маратилев

Членове: Димитър П. Бозаджиев
Асен В. Велев

при участието на секретаря Виолета Сл. Боева
като разгледа докладваното от Асен В. Велев Въззивно гражданско дело № 20235200500433 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и следващите от ГПК.

С Решение № 300/11.05.2023г. по гр.д. № 20225240101174 по описа за 2022г. на III граждански състав на Районен съд - П. са уважени частично предявените от ищцата М. А. Р., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. „Н. Д.“ №*, ет. *, ап.*, обективно кумулативно съединени осъдителни искове по чл. 133, ал. 1 от ТЗ и по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД срещу ответника „Е. - М“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. П., ул. „М. Т.“ №***, представлявано от управителя А. Г. П., като дружеството е осъдено да й заплати сумата от 20 685,40 лева, представляваща неизплатена част от печалба (дивиденди), разпред. с Решение от 24.08.2017 г. на Общото събрание на ответника, ведно със законната лихва върху посочената сума, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 27.10.2022 г. до окончателното изплащане на вземането, както и сумата от 5 275,10 лева – законна лихва за забава върху главницата от 20 685,40 лева за периода от 23.04.2020г. до 27.10.2022г, като е отхвърлил иска за законната лихва за забава за разликата над 5 275,10 лева до пълно предявения размер от 10 336,75 лева за периода от 24.11.2017г. до 22.04.2020г. като неоснователен и недоказан. Съразмерно на уважената и отхвърлената част от исковите претенции, съдът е присъдил и разноси, съответно 4 594,35 лева – в полза на ищцата Р. и 708,13 лева – в полза на ответника „Е.-М“ ЕООД.

В законоустановения срок срещу постановеното решение е постъпила въззивна жалба от ответника, в частите, с които исковите претенции са уважени. Счита, че решението е

неправилно, постановено при съществени нарушения на процесуалните правила, незаконосъобразно и необосновано. Излага, че по отношение предявения иск по чл. 133, ал. 1 от ТЗ съдът неправилно бил приел, че е осъществен фактическия състав за разпределяне на дивиденди. Счита, че фактите са правилно установени, но оспорва изводите на съда, доколкото цитираната в решението съдебна практика, била неотнositима към спора. Излага, че съдът не бил съобразил, че проведеното ОС не било приключило, както и че при кумулиране на печалбите за предходните финансови години, съгласно предходни решения на ОС, цялата печалба, включително и тази към 31.12.2016г., били отнесени като неразпредЕ. печалба. Поради това се касаело за авансово разпределяне по неприключилата финансова година и липса на формиране на печалба, с оглед приетата по делото ССЧЕ, че за периода 01.01-31.06.2017г. няма формирана печалба, макар и с натрупване за минали години същата да била в размер на 677 770,12 лева. С оглед на това, излага, че към 24.08.2017г. ищцата не е имала субективно право да получи дивиденди за 2017г. Вземането ѝ не било изискуемо и ликвидно, тъй правото ѝ било висящо, докато е в членствени правоотношения с дружеството. Излага, че ищцата е могла да претендира дивиденди до 23.12.2019г., когато е дарила дяловете на дъщеря си, поради което след като не е получила дивиденди преди тази дата, правата върху тях са преминали върху дъщеря ѝ. Излага, че фактическия състав за правото на разпределение на дивиденди не се е осъществил, доколкото липсвали предпоставките – изискуемост и ликвидност на вземания, поради което неправилно съдът уважил исковите претенции. Излага, че от ГФО за 2017г., публикуван в ТРРЮЛНЦ било видно, че данъчната печалба била 26 000 лева, поради което не могат да се разпределят дивиденди в размер на 100 000 лева и то само за единия съдружник. Счита, че от края на 2019г. дъщерята на ищцата била носител на субективното материално право на дивидент, като нейн правоприемник, доколкото не бил завършен фактическия състав. Доколкото искът за законната лихва е акцесорен, твърди, че с оглед неоснователността на главния иск, то същият се явява също неоснователен. С въззивната жалба не представя доказателства, прави искане да се съобрази публикувания в Търговския регистър ГФО на дружеството за 2017г. Прави се искане за отмяна на първоинстанционното решение, в обжалваните части, с които са уважени исковите и постановяване на ново решение, с което последните да се отхвърлят. Моли за потвърждаване на решението в отхвърлителната част на решението. Претендира присъждане на разноски пред двете инстанции.

В законоустановения срок е постъпил писмен отговор от процесуалния представител на ищцата в първоинстанционното производство, с който изцяло се оспорва въззивната жалба като неоснователна. Излагат се подробни съображения, във връзка с възраженията направени във въззивната жалба. Счита, че първоинстанционното решение е правилно и законосъобразно в обжалваната част, поради което моли да бъде потвърдено изцяло. Претендира присъждане на разноски.

В частта, с която съдът е отхвърлил предявения иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за законната лихва за забава върху главницата, за разликата над 5 275,10 лева до пълно предявения размер от 10 336,75 лева за периода от 24.11.2017г. до 22.04.2020г. като необжалвано,

решението е влязло в законна сила.

В открито съдебно заседание процесуалният представител на жалбоподателя представя становище, с което поддържа жалбата и претендира разноси, съобразно представен списък по чл. 80 от ГПК. Процесуалният представител на въззиваемата страна поддържа подадения отговор срещу въззивната жалба, претендира присъждане на разноси, съобразно представен списък по чл. 80 от ГПК.

Въззивният съд, след като се запозна с твърденията, изложени във въззивната жалба и писмения отговор, като обсъди и анализира събраните по делото доказателства, като взе предвид доводите, изложени в открито съдебно заседание и при спазване разпоредбата на чл. 235 от ГПК, прие за установено следното:

Първоинстанционното производство е образувано по искова молба от ищцата М. А. Р., подадена на 27.10.2022г. и уточнена с молба от 23.11.2022г. Ищцата М. Р., с предходно фамилно име П., твърди, че е била съдружник в ответното дружество „Е.-М“ ЕООД в периода от 29.08.2001 г. до 17.01.2020 г., заедно със съдружника си А. Г. П.. Правноорганизационната форма на ответника в периода от създаването си до 28.06.2022 г. била дружество с ограничена отговорност (ООД). Твърди се, че капиталът на дружеството бил 5 000 лева, разделен на 50 дяла по 100 лева. Ищцата Р. твърди, че притежавала 10 дяла от капитала на дружеството, а съдружникът ѝ А. П. - 40 дяла. Общият размер на дружествените дялове на ищцата бил 1 000 лева - 20 % от капитала на дружеството. На 24.08.2017 г. се провело Общо събрание на съдружниците на ответното дружество в неговото седалище в гр. П., на което присъствали двамата съдружници - ищцата М. Р. и А. П.. На това събрание двамата съдружници с единодушие били взели решение за разпределение на част от неразпредЕ.та печалба към дата 30.06.2017 г., отнасяща се за миналите финансови години - за 2016 г., 2015 г. и 2014 г. НеразпредЕ.та печалба, отнесена за финансова година 01.01.2016 г. - 31.12.2016 г., била в размер на 520 000 лева, за финансова година 01.01.2015 г. - 31.12.2015 г. - 15 000 лева, а за финансова година 01.01.2014 г. - 31.12.2014 г. - 11 000 лева. Съгласно решението на Общото събрание на съдружниците на дружеството „Е.-М“ ООД, на ищцата, в качеството ѝ на съдружник в ответното дружество към този момент, следвало да се разпредели част от неразпредЕ.та печалба от минали години, която е в размер на 100 000 лева и е пропорционална на притежаваните от нея 10 дяла (или 20 %) от капитала на ответното дружество. След вземане на решението за разпределяне на печалбата за ответното дружество възникнало облигационно задължение за заплащане на разпредЕ.та част от печалбата на ищцата - съдружник в съответствие с правилото на чл. 133, ал. 1, изр. 2 от ТЗ. Ищцата твърди, че на 17.01.2020 г. е прехвърлила дяловете си от търговското дружество на лицето Е. А. П.. Сочи, че на 28.06.2022 г. последната е прехвърлила въпросните 10 дружествени дяла от капитала на дружеството на А. П.. Твърди, че съгласно разпоредбата на чл. 247а, ал. 5 от ТЗ задължението на ответника да ѝ заплати разпредЕ.та част от печалбата в размер на 100 000 лева е станало изискуемо на 24.11.2017 г. Излага още, че след настъпване на падежа и преди дата 08.04.2020 г. ответникът е платил част от това свое задължение към ищцата. Твърди се, че след плащането

на тази част, останала неизплатена част от главницата в размер на 20 685,40 лева, която ответното дружество, чрез своя управител, отказвал да ѝ плати. Сочи, че ответникът е в забава за изплащане на главницата в размер на 20 685,40 лева, считано от 24.11.2017 г., както и че законната лихва върху тази сума за периода от 24.11.2017 г. до 27.10.2022 г. е в размер на 10 336,75 лева. На ответника били връчени чрез нотариус три нотариални покани на дати 08.04.2020 г., 02.08.2022 г. и 30.09.2022 г. за заплащане на остатъка от дължимата главница в размер на 20 685,40 лева, включително за заплащане на задължението за обезщетение за забава на изпълнението на паричното задължение в размер на законната лихва от деня на забавата, но задълженията не били изпълнени. С оглед на това, моли съда да постанови решение, с което да се осъди ответника „Е.-М“ ЕООД да ѝ заплати в размер на 20 685,40 лева, представляваща неизплатена част от печалба (дивиденди), разпредЕ. съобразното соченото решение, както и сумата от 10 336,75 лева, представляваща законна лихва за забава върху претендираната главницата за периода от 24.11.2017 г. до 27.10.2022 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда - 27.10.2022 г. до окончателното ѝ изплащане. Претендира и присъждане на разноски.

В законоустановения срок е подаден писмен отговор от ответника „Е.-М“ ЕООД, с който се излагат съображения за неоснователност на исковите претенции, същите се оспорват както по основание, така и по размер. С отговора изрично е заявено, че не се оспорва обстоятелството, че ищцата е била съдружник с 20 % от капитала на дружеството, разпределени в 10 дяла по 100 лева на стойност 1 000 лева от общо капитал 5 000 лева в ответното дружество от основаването му на 23.08.2001 г. до 23.12.2019 г. Не се оспорва и това, че на 24.08.2017 г. е проведено Общо събрание на съдружниците в дружеството, на което е взето решение от неразпредЕ.та печалба за минали години в размер на 678 000 лева по данни от счетоводния баланс към 30.06.2017 г. и допустим общ размер за разпределяне на дивиденди - 500 000 лева, да се разпредели сума в размер на 100 000 лева за дивидент на съдружника М. П. (със сегашна фамилия Р.), пропорционално на притежаваните от нея дялове - 10 дяла (20 % от капитала на дружеството). Не се оспорва, че след вземане на решението дружеството е изплатило част от дивидента в размер на 79 314,60 лева на ищцата. Не оспорва и обстоятелството, че с Договор за дарение на дружествените дялове 23.12.2019 г. ищцата е прехвърлила дяловете си в дружеството на своята дъщеря Е. А. П.. Излага съображения, че не е осъществен фактическият състав за изплащане на дивиденди по решението от 24.08.2017г. на Общото събрание на съдружниците на ответното дружество, доколкото в него е посочено, че се разпределя печалба за минали години, но не било конкретизирано кои точно са тези години. Счита, че като не е посочено за коя точно година се отнася неразпредЕ.та печалба, то решението на Общото събрание на съдружниците от 24.08.2017 г. било непълно и не можело да породи пълни права на дивидент за ищцата. Излага аргументи, че посочването на периода, за който се разпределят дивиденди е задължително, доколкото към този период - 2017 г., било недопустимо съгласно Закона за счетоводството, ЗКПО, ЗДДФЛ, авансово да се разпределят дивиденди - т.нар. скрито разпределение на печалба. Ответникът счита, че ищцата не е носител на материалното право

за плащане на частта от дивидента в размер на 20 685,40 лева, тъй като с Договор за дарение на дружествените дялове 23.12.2019 г., тя е прехвърлила дяловете си и членственото правоотношение на дъщеря си Е. П.. Излага твърдения, че като е прехвърлила дяловете и членственото си правоотношение, ищцата е престанала да бъде носител на правото на получаване на неизплатената част от дивидентите по незавършения фактически състав на субективното право на дивиденти. Счита, че носител на материалното право на дивидент, като правоприемник на всички права и задължения, е станала надарената ѝ дъщеря Е. П.. Сочи, че Общото събрание на съдружниците е било насрочено за 28.08.2017 г., но е започнало като извънредно на 24.08.2017 г. и не е приключило на 28.08.2017 г., като видно от Протокола от 24.08.2017 г., в противоречие с дружествения договор, не бил разпределен дивидент за другия съдружник - А. П., притежаващ 80 % от капитала на дружеството. Релевира изрично възражение за погасяване по давност на претенцията за лихва за забава в размер на 10 336,75 лв. за периода от 24.11.2017 г. до 27.10.2022 г., доколкото лихвите се погасяват с кратка погасителна давност от 3 години. Прави се искане за отхвърляне на предявените искове, като неоснователни и недоказани. Претендира присъждане на разноски.

Пред въззивния съд не са допуснати и не са събрани нови доказателства.

Настоящата инстанция намира, че фактическата обстановка е правилно установена от първоинстанционния съд, същата не е и спорна между страните и се установява от представените по делото доказателства, както следва:

Не спорно между страните, а и се установява от представеното по делото удостоверение за идентичност на лице с различни имена с изх. № АО-364/22.03.2016 г., издадено от Община П., че имената на М. А. П. и М. А. Р. са имена на едно и също лице.

Не е спорно между страните, а и от представените по делото учредителен протокол от 23.08.2001 г. и дружествен договор на „Е.- М“ ООД от 23.01.2001 г. е видно, че съдружници в дружество са били А. Г. П., ЕГН ***** и ищцата М. А. П., ЕГН ***** (със сегашна фамилия Р.). Видно от представените доказателства, капиталът на дружеството е в размер на 5 000 лева, разпределен на 50 дяла по 100 лева всеки.

Не е спорно, че съдружникът М. Р. е притежавала 10 дяла по 100 лева (общо 1 000 лева) от капитала на дружеството, а съдружникът А. Г. П. - 40 дяла по 100 лева (общо 4 000 лева). От приобщения по делото актуален дружествен договор на „Е.-М“ ООД от 29.10.2009 г., в сила към 24.08.2017г., също се установява, че ищцата М. Р. притежава 10 дяла от капитала на дружеството с номинална стойност от 100 лева или общо 1 000 лева (или 20% от капитала на дружеството), а съдружникът А. П. притежава 40 дяла от капитала на дружеството с номинална стойност от 100 лева или общо 4 000 лева (или 80% от капитала на дружество).

От представените по делото 2 броя покани за свикване на общо събрание на съдружниците на „Е.-М“ ООД, неоспорени от страните, се установява, че е свикано общо събрание на 28.08.2017 г. от 10 часа в офиса на дружеството в гр. П., при дневен ред „Обсъждане на въпроса за разпределение на дивиденти за съдружниците от неразпредЕ.

печалба за минали години“. Поканите са получени от двамата съдружници в дружеството М. Р. и А. П. на 10.08.2017 г.

Установява се по делото от Протокол от Общото събрание на съдружниците на „Е.-М“ ООД от 24.08.2017 г., а и не е спорно между страните, че на 24.08.2017 г. е проведено Общо събрание на съдружниците на ответното дружество, на което са присъствали всички съдружници и единодушно, без забележки и възражения, е прието решение от неразпредЕ.та печалба за минали години в размер на 678 000 лева по данни от баланса към 30.06.2017 г. и допустим общ размер на разпределение на дивиденди - 500 000 лева, да се разпредели сума в размер на 100 000 лева за дивидент на съдружника М. Р., пропорционално на притежаваните от нея дялове - 10 дяла (20%) от капитала на дружеството.

Доколкото между страните не е спорно, с доклада по делото, на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 от ГПК, съдът е обявил за безспорно, че след вземане на Решението на Общото събрание на съдружниците на „Е.-М“ ООД от 24.08.2017 г. ответникът е заплатил на ищцата част от разпределения дивидент в размер на 79 314,60 лева.

Установява се по делото, че с Договор за дарение на дружествени дялове от 23.12.2019 г. с нотариална заверка на подписите с рег. № 4569/23.12.2019 г. и нотариална заверка на съдържанието с рег. № 4570, том 2, акт 44 от 23.12.2019 г. по описа на нотариус Г. К., вписан в ТРРЮЛНЦ на 17.01.2020 г., ищцата М. Р., в качеството на съдружник в „Е.-М“ ООД, ЕИК *****, е дарила на дъщеря си Е. А. П., ЕГН *****, своите 10 дяла, всеки един от тях с номинална стойност от по 100 лева, на обща стойност 1 000 лева от капитала на „Е.-М“ ООД.

Страните не спорят, а и от представените по делото протоколи от 27.03.2015 г., 25.03.2016 г. и 29.05.2017 г. на Общото събрание на „Е.-М“ ООД за приемане на годишен финансов отчет („ГФО“) за финансовите години, приключващи съответно на 31.12.2014 г., 31.12.2015 г. и 31.12.2016 г., баланси, отчети на приходите и разходите, отчети на собствения капитал на „Е.-М“ ООД и документи, представляващи оповестяване на счетоводната политика на ответното дружество за финансови години 01.01.2014 г. - 31.12.2014 г., 01.01.2015 г. - 31.12.2015 г. и 01.01.2016 г. - 31.12.2016 г., се установява, че неразпредЕ.та печалба, отчетена за финансова година 01.01.2014 г. - 31.12.2014 г. е в размер на 11 000 лева, за финансова година 01.01.2015 г. - 31.12.2015 г. е в размер на 15 000 лева и за финансова година 01.01.2016 г. - 31.12.2016 г. е в размер на 520 000 лева.

Не е спорно между страните, а и видно от представената по делото нотариална покана с рег. № 824, том 1, акт 48 от 07.04.2020 г. на нотариус Г. К., ищцата е изпратила покана до управителя на ответното дружество А. Г. П., в която е посочила, че до настоящия момент не ѝ е изплатена сумата в размер на 20 685,40 лева, представляваща част от печалба (дивиденди), разпредЕ. с Решение от 24.08.2017 г. на Общото събрание на „Е.-М“ ООД. Предоставен е 14-дневен срок от получаване на поканата ответното дружество да изпълни задължението си, като ѝ заплати неизплатената част от печалбата, разпредЕ. с посоченото решение. Същата е връчена на управителя на ответното дружество А. П. на 08.04.2020 г.

При направена служебна справка в публичния ТРРЮЛНЦ се установява, че с вписване от 28.06.2022г. ответното дружество е променило правно организационната си форма от ООД в ЕООД, с едноличен собственик на капитала и управител А. П..

Установява се от нотариална покана с рег. № 1733, том I, акт 73 от 20.07.2022 г. по описа на нотариус С. Т., че ищцата е изпратила нова покана до ответника да ѝ заплати сумата в размер на 20 685,40 лева - неизплатена част от печалба (дивиденди), разпредЕ. с Решение от 24.08.2017 г. на Общото събрание на ответното дружество, като със същата е поканила ответника да ѝ заплати и сумата в размер на 9 734 лева - обезщетение за забава в размер на законната лихва, изтекла от 24.11.2017 г. до деня на изпращане на нотариалната покана. Същата е връчена на управителя на ответното дружество А. П. на 02.08.2022 г.

С отговор на нотариална покана с рег. № 2084, том I, акт 91 от 10.08.2022 г. по описа на нотариус С. Т., изпратен от ответното дружество „Е.-М“ ЕООД до ищцата Р., ответникът оспорва основателността на искането за заплащане на сумите, посочени в нотариалната покана от 20.07.2022 г. Същият е връчен на ищцата на 11.08.2022 г.

С нотариална покана с рег. № 2489, том I, акт 106 от 08.09.2022 г. по описа на Нотариус С. Т. ищцата за пореден път е оправила искане до дружеството, да ѝ заплати посочените по-горе суми. Същата е връчена на управителя на ответното дружество А. П. на 30.09.2022 г.

От приетото по делото и неоспорено от страните заключение по съдебно-икономическа експертиза, се установява, че данните в оборотната ведомост на ответното дружество към 30.06.2017 г. посочват налична неразпредЕ. печалба в размер на 677 770,12 лева за периода от 2009 г. до 2016 г. включително. В съдебно заседание вещото лице заявява, че към 31.12.2016 г. салдото на натрупаната неразпредЕ. печалба за минал период на ответното дружество е в общ размер на 677 770,12 лева, натрупан в периода на финансовите години от 2009 г. до 2016 г. включително.

Въз основа на така приетото за установено от фактическа страна настоящата инстанция приема от правна страна, че въззивната жалба е постъпила в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, подадена е от надлежно упълномощен представител на страна, която има правен интерес от обжалване на първоинстанционното решение, следователно същата се явяват процесуално допустима за разглеждане по същество.

Разгледана по същество въззивната жалба е неоснователна по следните съображения:

При служебната проверка валидността и допустимостта на обжалваното решение, на основание чл. 269 ГПК съдът намира, че същото е валидно и допустимо.

Първоинстанционният съд е сезиран с обективно кумулативно съединени осъдителни искове по чл. 133, ал. 1 от ТЗ за заплащане на част от печалбата съразмерно на дяловете на съдружника - дивидент, за което е взето решение на общото събрание на дружеството, както и по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за заплащане на дължимата лихва за забава.

За да се уважи иск по чл. 133, ал. 1 от ТЗ следва да се установят предпоставките за

възникването на имущественото субективно право на съдружника да получи част от печалбата за съответната финансова година, съразмерно на притежаваните от него дялове (дивидент), а именно: изтичане на финансовата година, реализирана печалба, приемане на годишния финансов отчет и решение на Общото събрание на съдружниците за разпределение на печалбата, съответно и неплащането му от страна на дружеството. За да се уважи иск за заплащане на законна лихва за забава по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, следва да е налице неизпълнение на парично задължение и забава за плащането. Доколкото е установил наличието на предпоставките от фактическия състав на предявените иски, съответно неоснователност на релевираните от ответника възражения, съдът е приел, че е налице задължение за ответника да плати неизплатената част от печалба (дивиденти), разпредЕ. в полза на ищцата, поради което е уважил главния иск по чл. 133, ал. 1 от ТЗ, съответно е уважил и акцесорния иск за заплащане на дължимата лихва за забава.

Правните изводи на настоящата инстанция относно основателността на исковите претенции съвпадат напълно с тези на първоинстанционния съд, поради което на основание чл. 272 от ГПК, съдът препраща към мотивите на първоинстанционното решение.

Както правилно е посочено в обжалваното решение, правото на дивидент е имуществено субективно право на съдружник в търговско дружество да получи част от реализираната печалба. В дружество с ограничена отговорност (ООД) дивидентът е съразмерен на участието на съдружника в капитала съгласно чл. 133, ал. 1 от ТЗ, освен ако не е уговорено друго в дружествения договор. За да може правото на вземане за част от печалбата да се трансформира в конкретно право на дивидент – облигационно и ликвидно вземане към дружеството, следва да се реализира фактическият състав, с чието възникване законът свързва пораждането на това вземане. Първата предпоставка е изтичането на финансовата година, като според § 1, т. 14 от ДР на Закона за счетоводството (ЗСч) отчетен период по смисъла на закона се разбира една календарна година – 01.01.– 31.12. Втората предпоставка е приемането на годишен счетоводен отчет, заверен от дипломиран експерт-счетоводител. Третата предпоставка е да бъде реализирана печалба от дружеството, която се определя при спазване на изискванията на ЗСч. Последната предпоставка е да бъде прието решение на общото събрание на съдружниците на дружеството за разпределение на реализираната печалба. Решението се взема със съответното предвидено в ТЗ или дружествения договор мнозинство. Със завършването на този фактически състав абстрактното право за получаване на дивидент се превръща в ликвидно и изискуемо облигационно вземане в полза на съдружника към дружеството. Изискуемостта на безсрочното вземане за дивидент настъпва с възникването му, съобразно разпоредбата на чл. 69, ал. 1 от ЗЗД. В този смисъл е и установена съдебна практика, цитирана в първоинстанционното решение, която настоящата инстанция поддържа и намира за относима към настоящия случай – Решение № 14 от 10.09.2012 г. по т.д. № 667/2010 г. на II т. о., на ВКС, Определение № 443 от 19.06.2012 г. по т.д. № 107/2012 г. на II т. о. на ВКС, Решение № 88 от 06.07.2017г. по т.д. № 3114/2015 г. на I т. о. на ВКС. Материалноправно легитимирана страна по иск за дивидент е съдружник, който е имал това качество към

годината на реализиране на печалбата и на вземане на решението за разпределянето ѝ като дивидент. Правото на дивидент като част от дяловете съгласно чл. 133, ал. 1 от ТЗ е различно от облигационното вземане за разпределен дивидент, което се погасява с изтичането на общия петгодишен давностен срок. Като съставна част на членственото правоотношение, приобретателят на дружествен дял придобива абстрактното право за получаване на бъдещи, но не и на разпределени преди отчуждаването му дивиденди. В договора за прехвърляне на дружествени дялове обаче може да се уговори, че дивидентът за изминал период също е предмет на прехвърлителната сделка, но същото следва да е изрично – в този смисъл Решение № 14 от 10.09.2012 г. по т.д. № 667/2010 г. на II т. о на ВКС. Дружеството изпада в забава и дължи лихва за забава по отношение на задължението си за заплащане на разпредЕ.та печалба след като бъде поканено от съдружника, съобразно чл. 84, ал. 2 от ЗЗД – в този смисъл Решение № 88 от 06.07.2017 г. по т.д. № 3114/2015 г. на I т. о. на ВКС.

Във връзка с направените възражения във въззивната жалба, които по същество преповтарят възраженията в отговора на исковата молба, следва да се посочи следното:

Неоснователни са доводите, че не бил осъществен фактическият състав на правото на ищцата да получи дивиденди.

Ответникът сам посочва и във въззивната си жалба, че по принцип непосочването в решението на ОС на конкретната финансова година, за която се разпределят дивиденди за минали години не може да бъде основание за нереализиране на фактическият състав на чл. 133, ал. 1 от ТЗ. Според него, обаче, казусът не бил такъв, доколкото общото събрание не било приключило – било започнало на 24.08.2017 г., но не било приключило на 28.08.2017 г., както било обявено в поканите за свикването му. Този аргумент е неоснователен. Видно от представените покани по делото, получени от двамата съдружници на 10.08.2017 г., притежаващи 100% от капитала на дружеството, последните са уведомени за свикване на 28.08.2017 г. на общо събрание на съдружниците с дневен ред „Обсъждане на въпроса за разпределение на дивиденди за съдружниците от неразпредЕ. печалба за минали години“. Спазен е срокът по чл. 139, ал. 1 от ТЗ, изискващ съдружниците да са уведомени за събранието най-малко 7 дни преди датата на провеждането му. В дружествения договор не са предвидени изрични правила, поради което приложима е именно тази разпоредба. В поканите е посочен изрично и дневният ред на събранието. Събранието е проведено на 24.08.2017г., но на него са участвали всички съдружници - видно от представения протокол на проведеното събрание е участвал 100 % от капитала на дружеството, който е взел единодушно обективизираното в него решение. В този смисъл, спазено е изискването на чл. 18, ал. 1 от дружествения договор, че заседанията са редовни, ако на тях са представени поне 50% от капитала. Т.е. заседанието е редовно. При участие на 100% от капитала в общото събрание, т.е. участвали са абсолютно всички съдружници, не може да се твърди, че събранието е нередовно или неприключило. В общото събрание са участвали всички съдружници и решенията са взети единодушно от тях. Няма данни по делото след това да е проведено друго събрание, което да е взело решение в друга насока или пък решението да е

обжалвано по реда на чл. 74 от ТЗ. Доколкото това решение не е обжалвано по реда на чл. 74 от ТЗ - специалният и изключителен ред, по който може да се извърши преценка на законосъобразността на решението и съответствието му със закона и дружествения договор, то правилно съдът е посочил, че инцидентен контрол в друго производство, при липса на сезиране от съдружник и извън преклузивните срокове, е недопустим (в този смисъл и Определение № 389 от 29.05.2015 г. по т.д. № 3192/2014 г. на I т. о. на ВКС). Поради това взетото решение на общото събрание е влязло в сила и е задължително в отношенията между съдружниците и дружеството. Т.е. проведеното събрание е проведено редовно, приключило е на 24.08.2017 г., на него са участвали всички съдружници, представляващи 100% от капитала на дружеството, като решението е взето с единодушие. Възраженията на жалбоподателя в този смисъл са неоснователни. Правилно и в съответствие с закона и дружествения договор първоинстанционният съд е посочил, че на 24.08.2017 г. е взето валидно решение на ОС на съдружниците на ответника за разпределение на натрупана печалба от минали години.

Липсата на изрично посочване в решението на ОС за кои конкретно минали години се разпределя печалбата, не опорочава същото и при това не може да се приеме, че поради липсата на уточнение за годините няма решение на ОС за разпределението на печалбата. Непосочването в Решението от 24.08.2017 г. на конкретната финансова година, за която се разпределят дивиденди за минали години, не може да бъде основание за нереализиране на фактическия състав на чл. 133, ал. 1 от ТЗ. Решението на ОС не е в противоречие със Закона за счетоводството, създаден за да уреди други обществени отношения, а не и отношенията между съдружниците по повод разпределението на печалбата. Посоченото решение за разпределение на печалбата е точно и ясно. Не е необходимо то да съдържа разбита сума за всяка отделна календарна година, след като в годишните финансови отчети (ГФО) тази информация я има, а и е известна на съдружниците. Важното е разпределяната печалба да не е в по-голям размер от реализираната, но неразпредЕ. сума. В настоящия казус не е така, доколкото изрично е посочено в самото решение, че неразпредЕ.та печалба е в размер на 678 000 лева по баланс към 30.06.2017г. като е посочен изрично и допустимият общ размер на дивиденди, а именно 500 000 лева. Видно от решението, разпределяна е печалба от минали години, именно от тази сума - разполагаемата за разпределение на дивиденди. В съответствие с дела на ищцата – 20% от капитала на дружеството, събранието е взело да решение да ѝ се разпредели сумата от 100 000 лева, представляваща 20% от разполагаемата за разпределение печалба от 500 000 лева.

Неоснователни са и аргументите на жалбоподателя, че с решението се разпределяла печалба за 2017г., което според него било авансово разпределение по неприключила финансова година. В решението изключително ясно е посочено, че се разпределя печалба за „минали години“. По делото е установено, видно от приетата експертиза, че преди решението на ОС на съдружниците, в баланса на дружеството има неразпредЕ. печалба от минали години – за периода 2009 г. – 2016 г. и същата е в размер на 677 770,12 лева. Видно от протоколи от 27.03.2015 г., 25.03.2016 г. и 29.05.2017 г. на Общото събрание на „Е.- М“

ООД за приемане на годишни финансови отчет („ГФО“) за финансовите години, приключващи съответно на 31.12.2014 г., 31.12.2015 г. и 31.12.2016 г., се установява, че неразпредЕ.та печалба, отчетена за финансова година 01.01.2014 г. - 31.12.2014 г. е в размер на 11 000 лева, за финансова година 01.01.2015 г. - 31.12.2015 г. е в размер на 15 000 лева и за финансова година 01.01.2016 г. - 31.12.2016 г. е в размер на 520 000 лева. Използвайки словосъчетанието „минали години“ ясна и недвусмислена е волята на съдружниците, че се разпределя печалба преди 2017г., т.е. неразпредЕ.та печалба за периода 2009 г. – 2016 г. Логически погледнато 2017 г. се явява текущата година към датата на вземане на решението, съответно не е изтекла година към момента на вземане на решението, поради което не може да се приеме за „минала“. Отделно от това, в решението е използвано множествено число „години“, а не година. С оглед на това ясна и недвусмислено е заявена волята на съдружниците в решението, че разпределят неразпределени печалби от предходните години, а не такава за текущата към датата на решението - 2017г.

От доказателствата по делото, включително и приетата съдебно-икономическа експертиза, която съдът кредитира като обективна, обоснована и компетентно изготвена от вещото лице, е видно че към 30.06.2017 г. наличната неразпредЕ. печалба в размер на 677 770,12 лева за периода от 2009 г. до 2016 г., включително. Вещото лице и в съдебното заседание изрично заявява, че към 31.12.2016 г. салдото на натрупаната неразпредЕ. печалба за минал период на ответното дружество е в общ размер на 677 770,12 лева, като този размер на неразпредЕ.та печалба е натрупан в периода на финансовите години от 2009 г. до 2016 г. включително. Това кореспондира и с посоченото в решението, както и с протоколите от общите събрания, приобщени като доказателства по делото, с които са вземани решения цялата печалба за предходните финансови години от 2009 г. до 2016 г., включително и натрупаната към 31.12.2016г. е отнесена като „неразпредЕ. печалба“. Данните от баланса на дружеството от 30.06.2017г., въз основа на който е взето решението – същият изрично е цитиран и в него, кореспондират с данните от обявения отчет за финансовата година, приключила на 31.12.2016г. В случая от събраните доказателства се установява, че неразпредЕ.та печалба, която е била разпредЕ. с решението на ОС от 24.08.2017г. се отнася за минали години, приключили преди финансовата 2017г. Доводите в тази насока са неоснователни, включително и тези касаещи печалбата за 2017г., отразена в ГФО за 2017г. на дружеството, съответно въобще не може да се говори, че е било налице авансово разпределение на печалба от текуща година. В този смисъл изцяло неоснователни са аргументите на жалбоподателя в тази насока и извежданите от него последици.

По отношение възражението, че към 24.08.2017г. ищцата не е имала субективното облигационно изискуемо и ликвидно право да получи дивиденди за 2017г., а правото ѝ било висящо, докато е в членствени правоотношения с дружеството, следва да се има предвид казаното по-горе. Докато не бъде осъществен фактическият състав на правото за получаване на част от печалбата на дружеството (1/ изтичането на финансовата година, 2/ приемането на годишен счетоводен отчет, 3/ реализирана печалба от дружеството, 4/ решение на общото събрание на съдружниците за разпределение на реализираната печалба), това право

представлява имуществено субективно право на съдружник в търговското дружество да получи част от реализираната печалба. Със завършването на този фактически състав, това абстрактното право за получаване на дивидент се превръща в ликвидно и изискуемо облигационно вземане в полза на съдружника към дружеството. Изискуемостта на безсрочното вземане за дивидент настъпва с възникването му, съобразно разпоредбата на чл. 69, ал. 1 от ЗЗД. Същото видно от протокола за вземане на решението е посочено в абсолютна цифра – 100 000 лева, а не като някакъв процент, като е ясно и неговото основание – неразпределени печалби, формирани от миналите години. Т.е. с вземането на решението от общото събрание на 24.08.2017г. абстрактното право на ищцата за получаване на дивидент, се е превърнало в ликвидно и изискуемо облигационно вземане към дружеството. Правото ѝ след осъществяване на фактическия състав не е висящо докато е в членствени правоотношения в дружеството, а тя е станала кредитор на дружеството за сумата, която ѝ е разпредЕ. като дивидент от печалбата съобразно решението на ОС на дружеството, доколкото изискуемостта на това вземане настъпва с осъществяване на фактическия състав. Поради това, възраженията се явяват неоснователни.

Неоснователно е и възражението, че с прехвърляне на дружествените дялове, съдружникът губи правото да претендира вземането си за дивидент, за който преди прехвърлянето на дяловете е взето решение на общото събрание и което не е изплатено. Правилно първоинстанционния съд е посочил, че доколкото липсва изрично прехвърляне на това вземане с договора по чл. 129, ал. 2 от ТЗ на преобретателя, то вземането по чл. 133, ал. 1 от ТЗ е останало в патримониума на ищцата. Както е посочено и в Решение № 226 от 19.02.2014 г., по т.д.№ 727/2012 г. на ВКС, ТК, I т.о., изводите на което настоящата инстанция споделя, в случай че прехвърлителят не е реализирал възникналото си вземане по чл. 133, ал.1 ТЗ към дружеството и не го е отстъпил с договора по чл. 129, ал.2 ТЗ на преобретателя, то принадлежи нему. Видно от представения договор за продажба на дружествени дялове от 23.12.2019 г. ищцата е прехвърлила притежаваните от нея 10 дружествени дяла от капитала на ответника на Е. П., но не е прехвърлила възникналото си вземане по чл. 133, ал.1 ТЗ за минали години, за което е взето решение през 2017г., съответно Р. може да го претендира от дружеството, тъй като то е останало в нейния патримониум. Правилно първоинстанционният съд е посочил, че приобретателят на дружествените дялове Е. П. не би могла да се легитимира като титуляр на правото на вземане на дивидент за минали години, след като е реализиран целият фактически състав на чл. 133, ал. 1 от ТЗ и доколкото в договора за прехвърляне на дружествените дялове липсва изрична уговорка, че дивидентът за изминал период е предмет на сделката. Правилен е и изводът на първоинстанционния съд, че с договора за дарение на дружествените дялове от 23.12.2019 г. приобретателят Е. П. е придобила абстрактното право за получаване на бъдещи дивиденти, но не и правото да получи разпределеното преди това в полза на праводателката ѝ право на дивидент. Изцяло неоснователни са възраженията, че вземането на Р. не било ликвидно и изискуемо, поради което останало „висящо“ и затова се било прехвърлило в патримониума на Е. П.. Както беше посочено по-горе, противно на твърденията на ответника, вземанията на ищцата са станали ликвидни и изискуеми още с вземането на

решението на ОС на дружеството по завършения фактически състав.

С оглед на гореизложеното, настоящата инстанция счита, че правилно първоинстанционният съд е достигнал до извод за основателност на исковите претенции, доколкото са налице всички материалноправни предпоставки за уважаването му. Към годините на реализиране на печалбата и на вземане на решението за разпределянето ѝ като дивидент, ищцата е била съдружник в дружеството - притежавала 10 дяла по 100 лева (общо 1 000 лева) от капитала на дружеството, т.е. същата е материалноправно легитимирана страна по иска за изплащане на неизплатен дивидент. С валидно решение от 24.08.2017 г. на Общото събрание на съдружниците на дружеството „Е.-М“ ООД е взето решение от неразпредЕ.та печалба за минали години с допустим общ размер на разпределение на дивиденти - 500 000 лева, за дивидент на съдружника М. А. Р. (П.) да ѝ се разпредели сума в размер на 100 000 лева, пропорционално на притежаваните от нея дялове - 10 дяла (20 %) от капитала на дружеството. Годишните финансови отчети за финансовите години до 2016 г., включително, заверени от експерт-счетоводител, са приети без забележки с решения на Общото събрание на съдружниците на ответното дружество през съответните години. От извършената по делото съдебно-икономическа експертиза се установява, че неразпредЕ.та печалба за финансови години от 2009 г. до 2016 г. включително, е в общ размер на 677 770,12 лева. В този смисъл установени са всички елементи на фактическия състав за възникване на облигационното право на ищцата по чл. 133, ал. 1 от ТЗ, а именно - изтичането на финансовата година, приемането на годишен счетоводен отчет, реализирана печалба от дружеството, решение на общото събрание на съдружниците за разпределение на реализираната печалба. С решението на ОС на съдружниците на дружеството на ищцата са ѝ разпределени 100 000 лева, а до момента от дружеството ѝ е заплатена част от тази сума в размер 79 314,60 лева - факт, който не се оспорва от ищцата и ответника. Остатъкът от 20 685,40 лева не ѝ е заплатен, поради което исковите претенции за заплащането ѝ са изцяло основателни. С оглед на това, доколкото е установил неоснователност на възраженията на ответника, правилно първоинстанционният съд е достигнал до извод за основателност на предявения иск по чл. 133, ал. 1 от ТЗ в претендирания размер от 20 685,40 лева и е осъдил ответника да заплати на ищцата претендираната сума, ведно с претендираната законна лихва от датата на подаване на исковата молба – 27.10.2017г. до окончателното ѝ плащане, поради което решението му следва да бъде потвърдено.

По отношение претендираната лихва за забава се прави възражение, че доколкото искът за главното вземане е неоснователен, то с оглед акцесорността на вземането за лихви, то предявеният иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, също се явявал неоснователен. Следва да се посочи, че правилно първоинстанционния съд е достигнал до извод, че дружеството изпада в забава и дължи лихва за забава по отношение на задължението си за заплащане на разпредЕ.та печалба след като бъде поканено от кредитора, съобразно разпоредбата на чл. 84, ал. 2 от ЗЗД, доколкото липсват изрични договорки в дружествения договор. В този смисъл е и цитираното Решение № 88 от 06.07.2017г. по т.д. № 3114/2015 г. на I т. о. на ВКС.

Първата покана, изпратена от ищцата до ответното дружество, в която е обективизирано искане за изплащане на дължимата сума, е от 07.04.2020 г. Същата е връчена на управителя на ответното дружество А. П. на 08.04.2020 г., което не е оспорено от страните. С поканата е предоставен е 14-дневен срок от получаване ѝ от ответното дружество да изпълни задължението си, като ѝ заплати неизплатената част от печалбата. Срокът е изтекъл на 22.04.2020 г. Доколкото плащане не е извършено, т.е. налице е неизпълнение на паричното задължение за сумата от 20 685,40 лева, длъжникът е изпаднал в забава, считано от следващия ден – 23.04.2020 г. От този момент той дължи и обезщетение за забавено плащане на главницата по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД в размер на законната лихва, както правилно е посочил първоинстанционния съд. Размерът на законната лихва за забава за периода от 23.04.2020 г. до датата на подаване на исковата молба в съда - 27.10.2022 г., правилно е определен от съда на сумата от 5 275,10 лева. До тази именно сума исковите претенции за обезщетението за забава са основателни. С оглед липсата на плащане на задължението, правилно първоинстанционният съд е уважил предявената претенция по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД в този размер. Правилен е изводът на съда, че възражението на ответника за изтекла погасителна давност относно претенцията по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за периода от 23.04.2020 г. до 27.10.2022 г. е неоснователно, доколкото акцесорният иск е предявен в тригодишния срок по чл. 111, буква „в“ от ЗЗД. Поради това и в тази част решението на съда следва да бъде потвърдено.

С оглед всичко гореизложено, релевираните във въззивната жалба възражения са неоснователни. Не се констатира твърдените от жалбоподателя пороци на първоинстанционното решение. С оглед съвпадение на изводите на въззивната инстанция с тези на първоинстанционния съд, обжалваното решение, като правилно, обосновано и постановено в съответствие с процесуалните правила, следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора в настоящото производство разноски за настоящата инстанция се дължат на въззиваемата страна. Същите са своевременно поискани с отговора на въззивната жалба, поради което съдът дължи произнасяне по претенцията за присъждането им. По делото са представени доказателства за платено адвокатско възнаграждение в размер на 1 320,00 лева. Доколкото разноските са реално извършени, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, дружеството - жалбоподател следва да бъде осъдено да заплати на насрещната по жалбата страна направените пред въззивния съд разноски в размер на 1 320,00 лева – адвокатско възнаграждение.

При условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК, решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Както бе отбелязано по-горе, в частта, с която съдът е отхвърлил предявения иск по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за законната лихва за забава върху главницата, за разликата над 5 275,10 лева до пълно предявения размер от 10 336,75 лева за периода от 24.11.2017 г. до 22.04.2020 г. като необжалвано, решението е влязло в законна сила.

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 300/11.05.2023г. по гр.д. № 20225240101174 по описа за 2022 г. на III граждански състав на Районен съд – П. в обжалваната част.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, „Е. - М“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. П., ул. „М. Т. " №***, представлявано от управителя А. Г. П., **ДА ЗАПЛАТИ** на М. А. Р., ЕГН *****, с адрес: гр. П., ул. „Н. Д." №*, ет. *, ап.* направените пред въззивната инстанция разноси в размер на 1 320,00 лева (хиляда триста и двадесет лева) – адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____